

ZALECENIE KOMISJI
z dnia 18 czerwca 2019 r.
w sprawie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w Rumunii
obejmującego lata 2021–2030
(2019/C 297/23)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują każde państwo członkowskie do przedłożenia Komisji projektu swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego okres od 2021 r. do 2030 r., zgodnie z art. 3 ust. 1 oraz załącznikiem I do tego rozporządzenia. Pierwsze projekty zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu miały zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (2) Rumunia przedłożyła projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w dniu 31 grudnia 2018 r. Przedłożenie tego projektu planu stanowi podstawę i pierwszy etap procedury iteracyjnej z udziałem Komisji i państw członkowskich, służącej finalizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, a następnie ich wdrażaniu.
- (3) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują Komisję do przeprowadzenia oceny projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja dokonała kompleksowej oceny rumuńskiego projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniając istotne elementy rozporządzenia (UE) 2018/1999. Ocena ta⁽²⁾ jest publikowana wraz z niniejszym zaleceniem. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie.
- (4) Zalecenia Komisji mogą dotyczyć w szczególności: (i) poziomu ambicji założeń, celów i wkładów służących zbiorczemu osiągnięciu celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, który państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w 2030 r.; (ii) polityk i środków odnoszących się do celów na szczeblu państw członkowskich i Unii oraz innych polityk i środków o potencjalnym znaczeniu transgranicznym; (iii) wszelkich dodatkowych polityk i środków, które mogą być wymagane w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu; (iv) interakcji między istniejącymi i planowanymi politykami i środkami zapisanymi w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz spójności tych polityk i środków, w ramach jednego wymiaru i między poszczególnymi wymiarami unii energetycznej.
- (5) Opracowując swoje zalecenia, Komisja uwzględniła, z jednej strony, potrzebę zsumowania określonych, ujętych ilościowo planowanych wkładów wszystkich państw członkowskich, by ocenić poziom ambicji na szczeblu Unii, a z drugiej strony to, że państwo członkowskie musi mieć wystarczająco dużo czasu na należyte rozważenie zaleceń Komisji przed finalizacją planu krajowego.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych zostały opracowane według wzoru podanego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, opartego na obiektywnych kryteriach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 273.

- (7) Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, zalecenia Komisji opierają się na ocenie poziomu ambicji na szczeblu krajowym, przedstawionego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w porównaniu ze zbiorowym poziomem wysiłków koniecznych do osiągnięcia celów Unii, uwzględniając, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące szczególnych okoliczności krajowych. Ostateczne wkłady krajowe w dziedzinie efektywności energetycznej powinny odzwierciedlać potencjał oszczędności energii racjonalnych pod względem kosztów oraz powinny zostać wsparte solidną długoterminową strategią na rzecz renowacji budynków oraz środkami służącymi realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny również wykazać, że należą do uwzględnienia zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając w szczególności, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.
- (8) Rozporządzenie w sprawie zarządzania wymaga od państw członkowskich przedstawienia ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów określonych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, a także ogólnej oceny źródeł tych inwestycji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny zapewnić przejrzystość i przewidywalność polityk i środków krajowych w celu zagwarantowania pewności inwestycji.
- (9) Jednocześnie, w ramach cyklu europejskiego semestru na lata 2018–2019, Komisja położyła silny nacisk na potrzeby inwestycyjne państw członkowskich w zakresie energii i klimatu. Znalazło to odzwierciedlenie w sprawozdaniu krajowym na 2019 r. dotyczącym Rumunii⁽⁴⁾ oraz w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady dla Rumunii⁽⁵⁾ w ramach procesu europejskiego semestru. Komisja uwzględniła najnowsze ustalenia i zalecenia wynikające z europejskiego semestru w swojej ocenie projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Zalecenia Komisji uzupełniają najbardziej aktualne zalecenia dla poszczególnych państw wydawane w ramach europejskiego semestru. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie powinny również zapewnić uwzględnienie najnowszych zaleceń dla poszczególnych państw, wydanych w ramach europejskiego semestru.
- (10) Przepisy rozporządzenia w sprawie zarządzania zobowiązują ponadto wszystkie państwa członkowskie do należytego uwzględnienia wszelkich zaleceń Komisji dotyczących projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, które mają zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2019 r., a jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględni zalecenia lub jego istotnej części, powinno ono przedstawić swoje uzasadnienie i podać je do wiadomości publicznej.
- (11) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny przekazywać – w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach w późniejszych latach – te same dane, które przekazują do Eurostatu lub do Europejskiej Agencji Środowiska. Zastosowanie tego samego źródła oraz, w miarę dostępności, statystyk europejskich jest również niezbędne do obliczenia poziomu bazowego na potrzeby modelowania i prognoz. Zastosowanie statystyk europejskich umożliwi lepszą porównywalność danych i prognoz wykorzystywanych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.
- (12) Wszystkie elementy załącznika I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 należy uwzględnić w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W tym kontekście należy dokonać oceny makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków oraz, w możliwym zakresie, ich wpływu na zdrowie, środowisko, zatrudnienie i kształcenie, umiejętności oraz społeczeństwo. Należy zapewnić udział społeczeństwa i innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Te i inne elementy zostały szczegółowo opisane w dokumencie roboczym służb Komisji publikowanym wraz z niniejszym zaleceniem⁽⁶⁾.
- (13) W ostatecznym planie należy dopracować ocenę wzajemnych powiązań między politykami i środkami oraz opisać sposób, w jaki Rumunia zamierza podejść do tych kwestii. W szczególności w planie tym należy opisać synergie między wymiarami obniżenia emisyjności, bezpieczeństwa energetycznego i rynku wewnętrznego z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Należy dokonać oceny interakcji między planowanym dalszym wykorzystaniem węgla i gazu w perspektywie do 2030 r. a celami w zakresie obniżenia emisyjności. Podobnie należy uwzględnić ocenę interakcji politycznych i skutków przekrojowych w odniesieniu do polityk i środków o szerokim zasięgu, takich jak planowane nowe zdolności w oparciu o wymiary efektywności energetycznej i obniżenia emisyjności, najnowsze środki regulacyjne dotyczące rynku energii w kontekście celów związanych z rynkiem wewnętrznym i bezpieczeństwem dostaw, a także skutki wprowadzenia środków w zakresie obniżenia emisyjności w sektorze transportu i zwiększonego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w odniesieniu do sieci. Należy również ocenić wpływ zwiększonego wykorzystania biomasy leśnej w produkcji energii elektrycznej i ciepłej na emisje rozliczane i pochłaniane w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem. Założenia w ramach wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności muszą ponadto wspierać planowane działania na rzecz innych wymiarów unii energetycznej.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ SWD(2019) 1022 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 523 final z dnia 5 czerwca 2019 r.

⁽⁶⁾ SWD(2019) 273.

- (14) W kontekście ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu korzystne byłoby dokonanie oceny wyników krajowej strategii na rzecz konkurencyjności na lata 2014–2020, przedstawienie kompleksowej analizy obecnej sytuacji sektora technologii niskoemisyjnych na rynku światowym, a także uwypuklenie obszarów siły konkurencyjnej i potencjalnych wyzwań. Można by go również uzupełnić o bardziej kompleksowe środki służące wykorzystaniu potencjału interakcji z gospodarką o obiegu zamkniętym.
- (15) Zalecenia Komisji dla Rumunii opierają się na ocenie opracowanego przez Rumunię projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, publikowanego wraz z niniejszym zaleceniem (7),

NINIEJSZYM ZALECA, ABY RUMUNIA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

1. Znaczące zwiększenie poziomu ambicji w perspektywie roku 2030 do co najmniej 34 % udziału energii ze źródeł odnawialnych jako wkładu Rumunii w realizację unijnego celu w zakresie energii odnawialnej na 2030 r., zgodnie z wzorem zawartym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999. Uwzględnienie w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu orientacyjnej trajektorii osiągnięcia wszystkich punktów odniesienia wynikających z art. 4 lit. a) ppkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999 zgodnie z tym udziałem, ze względu na konieczność zwiększenia wysiłków na rzecz wspólnego osiągnięcia przedmiotowego celu. Przedstawienie szczegółowych i wymiernych polityk i środków, zgodnych z obowiązkami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001⁽⁸⁾, aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie tego wkładu. Zwiększenie poziomu ambicji w sektorze ogrzewania i chłodzenia na potrzeby osiągnięcia orientacyjnego celu zawartego w art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001 oraz wprowadzenie odpowiednich środków służących realizacji celu dotyczącego transportu określonego w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, zgodnie z art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Wprowadzenie środków służących uproszczeniu procedur wydawania licencji i zezwoleń oraz przedstawienie dodatkowych informacji w kwestii ram wspomagających prosumpcję energii ze źródeł odnawialnych i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, zgodnie z art. 21 i 22 dyrektywy (UE) 2018/2001. Dostarczenie dodatkowych informacji na temat konkretnych środków służących zapewnieniu zrównoważonego charakteru dostaw i wykorzystania biomasy w sektorze energetycznym, biorąc pod uwagę istotny wkład biomasy w kontekście całego koszyka energetycznego Rumunii, zwłaszcza w sektorze ogrzewania i chłodzenia.
2. Znaczące zwiększenie ambicji odnośnie do ograniczenia zużycia energii – zarówno końcowej, jak i pierwotnej – w 2030 r., mając na uwadze potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2030. Zaproponowanie bardziej ambitnych polityk i środków, które przyniosłyby dodatkowe oszczędności energii do 2030 r. Doprecyzowanie istniejących polityk i środków oraz przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat planowanych polityk i środków na cały okres 2021–2030, w szczególności odnośnie do oczekiwanych oszczędności i skutków, a także harmonogramu wdrażania.
3. Określenie środków wspierających realizację celów w zakresie bezpieczeństwa energetycznego dotyczących dywersyfikacji i zmniejszenia zależności energetycznej, w szczególności środków zapewniających elastyczność i solidnej strategii dywersyfikacji dostaw gazu, z uwzględnieniem odpowiednich bazowych projektów infrastrukturalnych, a także zniesienia nieuzasadnionych ograniczeń w zakresie inwestowania w produkcję gazu, biorąc pod uwagę regionalny potencjał rezerw w Morzu Czarnym. Uszczegółowienie strategii zapewniającej długoterminowe dostawy materiałów jądrowych i paliwa jądrowego w związku z rozszerzeniem mocy wytwórczych elektrowni jądrowych, jak również uszczegółowienie informacji dotyczących strategii utrzymania krajowych zdolności w cyklu paliwowym.
4. Określenie przyszłościowych założeń i celów w zakresie integracji rynku, w szczególności środków służących rozwijaniu płynnych i konkurencyjnych rynków hurtowych i detalicznych, zarówno poprzez wspieranie konkurencji wewnątrz kraju, jak i poprzez eliminowanie barier w handlu transgranicznym, w tym ograniczeń eksportowych. Zająć się problemem negatywnych skutków regulacji cen na rynku hurtowym oraz przedstawienie jasnego podejścia do kwestii zapewnienia zgodności krajowych przepisów z prawem Unii w zakresie otwartych i zliberalizowanych rynków oraz swobodnego kształtowania cen poprzez włączenie strategii i harmonogramu dążenia do ustanowienia w pełni rynkowych cen, przy jednoczesnym uwzględnieniu ukierunkowanych środków na rzecz ochrony odbiorców wrażliwych.
5. Doprecyzowanie krajowych założeń i celów dotyczących finansowania badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w związku z unią energetyczną, które mają być realizowane od 2020 r. do 2030 r., tak aby można je było łatwo zmierzyć i dostosować pod kątem wsparcia realizacji celów w innych wymiarach zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Oparcie tych założeń na konkretnych i odpowiednich politykach i środkach, z uwzględnieniem tych, które mają zostać opracowane we współpracy z innymi państwami członkowskimi, takich jak strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych.

(7) SWD(2019) 273.

(8) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

6. Zintensyfikowanie współpracy regionalnej z sąsiednimi państwami członkowskimi oraz w ramach istniejących regionalnych ram współpracy, np. grupy wysokiego szczebla ds. połączeń energetycznych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC), w tym w dziedzinie infrastruktury gazowej i elektroenergetycznej, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, z uwzględnieniem wspólnych wyzwań i podzielanych założeń. Istnieje znaczny potencjał dalszej współpracy w świetle przewidywanych zmian w sektorze energii elektrycznej, łącznie z potrzebą uwzględnienia w większym stopniu odnawialnych źródeł energii i ekologicznego transportu, co mogłoby mieć wpływ na elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe i handel w regionie.
7. Poszerzenie analizy potrzeb inwestycyjnych i zagrożeń w kontekście celów strategii energetycznej o ogólny przegląd inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Przedstawienie ogólnej oceny źródeł tych inwestycji, w tym odpowiedniego finansowania na poziomie krajowym, regionalnym i unijnym. Rozważenie ponadto, jako źródła finansowania, generowania – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842⁽⁹⁾.
8. Przedstawienie wykazu wszystkich dotacji w dziedzinie energii, w tym w szczególności w zakresie paliw kopalnych, oraz podjętych działań, jak również planów stopniowego wycofywania tych dotacji.
9. Ujęcie analizy interakcji z polityką w zakresie jakości powietrza i emisji do powietrza, z uwzględnieniem wymaganych informacji na temat przewidywanych emisji zanieczyszczeń powietrza w ramach planowanych polityk i środków.
10. Lepsze uwzględnienie aspektów sprawiedliwej i uczciwej transformacji, w szczególności poprzez przeanalizowanie skutków społecznych i związanych z zatrudnieniem, a także podanie bardziej konkretnych środków i ram czasowych dotyczących rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego, zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999. Omówienie potrzeb i środków dotyczących zmian strukturalnych związanych z przejściem na czystą energię w regionach, w których dominuje jeden sektor przemysłu, na przykład zależnych od przemysłu węglowego lub innych energochłonnych sektorów.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 czerwca 2019 r.

W imieniu Komisji

Miguel ARIAS CAÑETE

Członek Komisji

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych osiągniętych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).